

5.

DE THUISZITTER AAN HET STUUR

Om een thuiszitter weer op de rit te krijgen, moet die op weg geholpen worden van huis naar een stip op de horizon. Die reis volgt niet een rechte lijn, maar is een bochtige tocht, waarbij soms ten halve gekeerd wordt om niet ten hele te dwalen. Dat komt doordat de thuiszitter zelf achter het stuur zit. Dat is althans de visie van Hellomare, een Kind-Jeugdcentrum in Heemskerk. Twee specialisten passend onderwijs vertellen erover: Jacqueline Blokker, tevens gedragsspecialist, en Blanca Cristofoli, toegepast psycholoog.

Blokker en Cristofoli werken bij 'Hellomare onderwijsadvies en arbeidsintegratie/afdeling passend onderwijs' en staan in het samenwerkingsverband Noord-Kennemerland te boek als het HIT-team: Hellomare Interventie Team. Het Kind-Jeugdcentrum Hellomare is gevestigd in een enorm nieuw gebouw in Heemskerk. Praktijkonderwijs, so, vso, vmbo-havo, revalidatie, fysiotherapie, orthopedagogie, psychologie, ergotherapie, logopedie, maatschappelijk werk: het zit allemaal onder één dak. Andere onderdelen van de instelling staan in de oorspronkelijke hoofdlocatie in Wijk aan Zee.

VAN DE RADAR

Er is grote aandacht voor thuiszitten in Noord-Holland ten noorden van het Noordzeekanaal, net als vrijwel overal elders in het land. In Alkmaar, wordt het HIT nu ingezet ter ondersteuning voor

ongeveer 20 leerlingen. Het gaat bijna altijd om geoorloofde thuiszitters, waarbij al van alles is ingezet, maar niets lijkt te helpen. Maar de aanpak van Blokker en Cristofoli is minder standaard. Zodra ze een telefoontje of een mailtje van een onderwijsconsulent krijgen met het verzoek om hulp, komen ze in actie. "Wij pakken het op, en we pakken het snel op", zegt Blokker met nadruk. "Het gaat altijd om kinderen die al minstens zes weken thuiszitten. Voor elk kind is de reden weer anders. Het kan gaan om een kind met een depressie dat al een traject van begeleiding en medicatie doorlopen heeft. Maar soms is dergelijke zorg er niet geweest, door allerlei misverstanden of blunders kan een kind helemaal van de radar verdwenen zijn."

Cristofoli vult aan dat het om zeer gevarieerde problemen kan gaan: lichamelijke problemen, geestelijke problemen en systemische problemen, waarbij de hele omgeving van het kind een rol speelt. "Meestal is het een combinatie van dat alles. Wij komen dan bij zo'n kind thuis. Soms is het kind al aangemeld bij wat we 'een initiatief' noemen, bijvoorbeeld Turnover, een rugby-initiatief waarbij kinderen vooral aan hun zelfvertrouwen werken. Van daaruit moeten ze dan weer verder richting onderwijs. Vaak is onduidelijk wat de ondersteuningsbehoeften van de leerling voor het onderwijs zijn. De expertise van het vliegende HIT-team is om deze behoeften in vaak complexe en ingewikkelde situaties in kaart te brengen."

GEEN BLAUWDRIJK

Om te verduidelijken hoe het HIT-team te werk gaat, tekent Blokker op een klodje een hulsje, een horizon met daarop een stlp, en een autootje op de weg die van dat huls naar die stlp toe gaat, langs allerlei meanderende omwegen. "Het kind zit in onze auto achter het stuur", legt ze uit. "Door omstandigheden is het zijn autonomie kwijt geraakt, bijvoorbeeld omdat het door een depressie of angststoornis zijn kamer niet meer uit durft te komen. Zo is dat kind op de passagiersstoel of op de achterbank beland, of zelfs helemaal uitgestapt, maar het moet weer terug aan het stuur. Het kind is leidend, het moet van het kind komen, wij luisteren en volgen. Overigens blijft de school van het kind altijd verantwoordelijk, wij ondersteunen de school, leerling en ouders."

Hun werk is elke keer weer een experiment, zegt Cristofoli: "De casussen zijn zo divers, er is geen blauwdruk. Bij de een gaat het over chronische vermoedheid, bij de ander over het overlijden van een van de ouders waardoor hij of zij heel snel overbelast is, weer een ander heeft autisme, een angststoornis... noem maar op. Wij voeren vijf weken lang intensief gesprekken met het kind, zijn ouders, de school en alle andere betrokken instanties, we verzamelen gegevens en stellen dan een basisplan op: dit is wat we denken te gaan doen. Maar dat plan wordt voortdurend bijgesteld, afhankelijk van welke kant het kind ons

opstuurt: gaat het linksaf, gaat het rechtsaf? Komt er een grote hobbel op de route?"

Het enige dat standaard in elk basisplan staat, is het uiteindelijke doel van de interventie: het weer op gang brengen van het onderwijsleerproces en het kind toeleiden naar een passende onderwijsplek.

NIET ALLEEN

Dat het meer dan een jaar kan duren voordat het HIT-team wordt ingeschakeld, is de dame een doorn in het oog. In april 2018 is het HIT-team als pilot gestart in de regio Alkmaar. Hier maakt het HIT-team onderdeel uit van de Handelingsgerichte Aanpak Ziekteverzuim. Alle professionals werken hierin samen met jongere en ouder(s) om ervoor te zorgen dat de jongere zo snel mogelijk weer naar school gaat. De aanpak werkt. Het lukt het HIT-team vaak om leerlingen weer (gedeeltelijk) naar school te krijgen. Wij zeggen er altijd wel bij: we kunnen in een heftige casus stappen, maar we kunnen het niet alleen, we hebben hulp nodig van zorg of andere instanties. Vaak is het probleem groter dan het kind, het is ook het gezin, de omgeving, hoe er met het kind omgegaan is."

IEDEREEN WIL

Met hele kleine stapjes en met vallen en opstaan wordt een thuiszitter naar zijn eigen onderwijsstip

op de horizon geleid. Uitgangspunt is dat elk kind daadwerkelijk zo'n stip heeft en daar graag naartoe wil. "Ieder mens wil altijd vooruit, meedoen, erbij horen", zegt Blokker stellig. "Ook al lijkt het soms niet zo, dan zit het diep: er zijn soms zoveel laagjes waar je doorheen moet om erbij te komen!" Cristofoli knikt instemmend: "Het zit verstopt, maar je hoort het aan de dingen die ze zeggen en die ze doen, ook al hebben ze tijdens een gesprek heel veel weerstand, dan blijken ze een tijdje later bijvoorbeeld toch opeens een biologielees gemaakt te hebben. Dus ze willen wel, dat zie je gewoon."

TIPS

- Heb lef, durf te experimenteren.
- Start meteen, thuiszitten duurt altijd te lang.
- Zeg wat je doet en doe wat je zegt.

MEER INFORMATIE

Jacqueline Blokker

j.blokker@hellomare.nl

Bianca Cristofoli

b.cristofoli@hellomare.nl